UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

# De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De t[er]cio vicio q[uod] est ira.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Visual Library

q2 timent ꝙ vtilitati ꝛ ſtatui aliorum de
pereat. ad quos magꝭ inclinant̄ ex affe/
ctatōe ſingulari. Remediū cōtra hoc ꝙ
hō cōem amorē habeat ad oēs bonos.
et diligenter fugiat amorē ſingularez ꝛ
ꝓuatum. ꝛ etiā oēm acceptatōem perſo
narū. ꝛ ꝑ ſuū amorē ad nullū ſe inclinet
niſi inquantū hoc ad eternā beatitudi/
nem dirigere ꝛ iuuare poterit. q2 ꝑ h̄ ex/
cludet om̄e odiū qđ ſe occultare conſue/
uit ſub ſimulata ſpe ficte dilectōis frat̄/
ne. Tertio inuidia occultat ſe ſub ſpecie
falſi amoris p̄tendētis ſalutē ꝓximi. qđ
apparet maxime in illis q̄ ſub ficta ſpe/
cie amoris humane ſalutꝭ alijs inuidēt
de bonis ſibi diuinitus ꝯceſſis aſſeren/
tes ꝙ hoc ideo faciūt q2 talia bona ſalu
ti eoꝝ nō expediāt. ꝛ tñ nō mouentur ex
amore ad hoc: ꝫ plus ex fomite odij vel
rancoris. Et iſta inuidia ſic expellit̄. ꝙ
homo ſinceriter deſideret ꝙ q̄libet ali⁹
poſſit vti bonis ſibi diuinit⁹ ꝯceſſis ad
laudē dei ꝛ ꝓ ſue ſalutis augmēto. ꝛ ſꝑ
p̄ſumere meliora de ꝓximo ꝙ̄ꝫ de ſeipō.

## De ira

Tercio vidēdū eſt de tercio vi/
cio capitali qđ eſt ira. que ſm̄
Aug⁹. nihil eſt niſi vlciſcēdi li
bido. Ad deteſtatio/
nē vero ire p̄mo valere p̄nt ꝟba ſacre ſcri
pture q̄ nobis diſſuadent illā. vñ Gen̄.
xlv. Dixit ioſeph fratribꝫ ſuis redeūtibꝫ
ad patrē ſuū. ne iraſcamini in via. Sic
ꝛ nos frēs ſumus in via ad patrē noſtꝝ
celeſtē ſingul̄ diebus dietā vnaz facim⁹
cū ſumus in gr̄a. ergo nō debemus ira/
ſci. Vñ Eccl. vij. Neſis velox ad iraſcē
dum. vñ Jaco. i. Sit aūt oīs hō velox
ad audiēdum: tard⁹ ad loq̄ndum ꝛ tar
dus ad iram. Scđo p̄t valē ad deteſta
tōem hui⁹ vicij. ſ. ire ſi oñdatur q̄ntū ira
diſpliceat deo. Primo q2 hoſpitiū eius
multū turbat Vñ ad Eph. iiij. Nolite
ꝯtriſtare ſp̄m ſcm̄. Greg⁹. Dū ꝫ ira aīm
pulſat ſp̄ūiſcō ſuam hereditatē turbat̄:
imo quādoqꝫ patrē ꝛ filiū ꝛ ſp̄m ſcm̄ de
hoſpitio expellit. ꝛ diabolū introducit.
ſicut in pace fact⁹ eſt locus dei: ſic in ira
dyaboli. Itē himaginē eius in templo
diſſipat: ꝛ diabolū loco eius ponit Vñ
ſuꝑ illud Job. v. Virū iuſtuz interfecit
iracūdia. dicit glo. Māſuetudo hima/
ginē dei in nobis ſeruat q̄ ſꝑ eſt tranq̄l/
la. ꝫ ira diſſipat q̄ multis ꝟtutibꝫ ꝓuat̄.
Mꝫ aūt multū diſpliceat deo (cū hima
go eius in hoīe diſſipat̄) oſtendi poteſt
ꝑ hoc. dicit Aug⁹. ſuꝑ p̄s. In ciuitate
tua himaginez ipſoꝝ ad nihilū rediges
Merito inq̄t himaginē ipoꝝ ad nihilū
rediget deus in celeſti ciuitate. q2 ipſi in
ſua terreſtri ciuitate himaginē ei⁹ ad ni/
hilū redigerūt Et etiā ꝑ hoc ꝙ tātū pec
catū reputaret̄ ſi aliq̄s himaginē cruci/
fixi in eccl̄ia diſſiparet ꝛ ydolū alicui⁹ de
monis ꝓ ipſo poneret. Itē q2 nullū vi/
ciū magis ꝯtemnit deū ꝙ̄ꝫ ira. hoc viciū
apte ſe contra deū erigit. Vñ Job. xv.
Cucurrit aduerſus eū erecto collo Hō
iratus ip̄m deū cōtumelijs afficit: ꝛ niti
tur ſpuere in faciē eius Inſuꝑ iracūdus
aufert deo dominiū ſuū. ꝛ diabolū facit
dñari ibi. ꝛ hoc fit dū vindictā ſibi vſur
pat quā deus ſibi ſoli retinuit. Deut̄.
xxxij. Mea eſt vltio ꝛ ego retribuā. Ter
tio valet ad deteſtatōem hui⁹ vicij ꝙ h̄
viciuz valde placet diabolo. Primo q2
valde potens eſt ad impugnatōem ho
minū ꝛ deſtructōez. q2 ꝑ iram multū do
minat̄ diabolus in hoīe. Nō eñ timet
hō iratus facere qđ diabolus p̄cipit ei.
quantūcūqꝫ magnū peccatū ſit: nō ꝑcit
vxori: nō parcit filio. immo hō iracūd⁹
deo ꝛ matri eius nō ꝑcit: ꝛ ſanctis in ce/
lo q̄n eos afficiat ꝯtumelijs. Itē placet
ira diabolo. q2 hoc pccō lucrat̄ diabol⁹
plures hoīes. q̄ñ ꝫ totā domū vel vnam
villā vel vnā patriā hō iracūdus ꝓuo/
cat ad iracūdiam. vñ Prouer. xix. Ira/
cūdus ꝓuocat rixas. q̄ aūt patiēs ē mi
tigat ſuſcitatas. Vñ iracundus poteſt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dici filius diaboli ⁊ ei⁹ volūtatē nititur adiplere. Vñ Johis. 8. Vos ex p̄re diabolo estis: ⁊ volūtatē ei⁹ vultis pficere. voluntas aūt diaboli est vt iracūd⁹ h̄ viuat cū suis in discordia in mūdo sic̄ ipse viuit cū suis in inferno. ¶ Quarto valꝫ ad detestatōem hoc ꝙ ira nocet ipi hoi multū. Primo nocet in corpe qȝ debilitatur. vt pꝫ qꝛ hō iracund⁹ erit pallid⁹ in facie. ⁊ qñqꝫ trāsmutatᷣ in toto corpe: ita ꝙ qñqꝫ p duos vł tres dies nūqꝫ pt integraliter vires suas recupare. Item minuit dies ⁊ vitam ipius homis. Unde Ecci. 30. Zelus ⁊ iracūdia minuūt dies hoc patet in cane q̄ est aīal iracundū. et ideo breuis vite. Item excecat hominez in ratione. Unde catho. Ira impedit aīm: ne possit cernere verū. Ipse em̄ diabol⁹ silis est coruo qui venīēs ad cadauer p̄mo currit ad oculū: Sic diabol⁹ vult hoīem p̄mo p iram excecare. sciēs ꝙ postea p̄cipitare possit eum in foueaꝫ peccati ad voluntatē suam. Unde in vitaspatrum dixit quidam senior. Quando operiunᷣ oculi aīalis tunc circuit ad molēdum: alioquin non ambulat ī circuituꝫ mole. Sic diabolus si operuerit oculos mētis p iracūdiā: ī oīe peccatū hoīem postmodū leuiter p̄jciet. vñ iracūdia est ianua oīm viciorū. Quinto valet ad detestatōem hui⁹ vicij h̄ ꝙ ira nocet aīe oīa bona ei auferēdo ⁊ oīa mala ei ītroducēdo. Qui irascitᷣ p̄ximo capt⁹ tenetᷣ a diabolo. ⁊ scire debꝫ: ꝙ diabol⁹ mortē ei⁹ sitit sp ⁊ affectat. Mira īsania iracūdoꝝ pꝫ ex h̄ ꝙ nō h̄ñt nisi amaritudinē. ⁊ illā p̄ponūt dōr ei⁹ regno. qꝛ per iracūdiā pdūt suas p̄pas aīas Sic̄ pacīētes seip̄os s̄uāt: sic impacīētes seip̄os pdunt. Unde in euange. In patientia vestra possidebitꝫ animas vestras. Unde etiam Salomon puer. 19. Qui ipacīēs est sustinebit dāñū. scꝫ ñ solū corpis ꝫ etiā aīe. Vñ exēplū Legitᷣ ꝙ q̄dā virgo fuit mł'tū casta. ⁊ insup habuit plura bona exercitia in se: ꝫ erat valde iracunda ⁊ impatiēs. Tūc āgel⁹ missus ad eā dixit. Impaciēcia tua impedit salutem tuā. ⁊ mortificat oīa bona opa tua. ⁊ nisi te emēdaueris in futuro. eternalitᷣ dāñaberis. Que ex verbis angeli cōpūcta se emēdauit. ⁊ postmodū vitā in bono finiuit. ¶ Ira octo mōis cōmittitᷣ.

Sequitᷣ declaratio illi⁹ q̄n do ira est bona ⁊ licita: ⁊ qñ peccatum veniale. ⁊ qñ peccatuꝫ mortale. Pro quo sciēdū ꝙ ira octo mōis fit. primo sup peccatū p̄xiīi. ⁊ sup pctm̄ p̄ximi scꝫ ꝙ homo irascitᷣ in h̄ ꝙ de⁹ offenditur ⁊ talis ira est bona ⁊ licita ⁊ laudabilis Vñ ps̄. Irascimiī ⁊ nolite peccare. Vñ Ecci. 7. Melior est ira risu: qꝛ p tristiciam vultus corrigitᷣ ⁊ anim⁹ delinquētis qꝛ q̄libet debet corrigere ⁊ amonē fraterna dilcōe delinq̄ntes qꝛ ad h̄ tenetᷣ q̄libet sub p̄cepto. Cōtra qȝ faciūt adulatores q̄ ridēt ⁊ laudāt mala ī p̄xis: q̄ stꝫ ꝯ honorē dei ⁊ salutē aīaꝝ. Et tales faciūt se p̄ticipes oīm illoꝝ maloꝝ q̄ in p̄ximis adulādo laudāt. Et tales adulatores sūt precones diaboli. quia ligāt peccatores ⁊ malefactores in peccatis suis cū adulationib⁹ suis. sicut precones mūdi ligāt malefactores tradēdo eos iudici. Vñ btūs aug⁹: Adulantium lingue ligant homiēs in peccatis. delectat em̄ ea facere in quibus nō solū non metuitᷣ reprehēsor: sed etiā laudatur operator. ergo quilibet christian⁹ vindicare debet ī iurias dei. ⁊ proprias paciēter sustinere exemplo christi qui ementes ⁊ vendentes eiecit de templo, qꝛ hoc fuit in iniuriam sui patris celestis. sed proprias iniurias sibi a iudeis factas patienter sustinuit. ⁊ tanq̄ꝫ agnus māsuetus obmutuit. Item exemplū habemus dē hoc ī moyse ꝙ debem⁹ vindicare iniurias dei q̄ p̄pter idolatriam quā filij israel fecerūt cum vitulū cōflatilem adorauerūt: ⁊ circa eum chorisauerūt. occidit cū filijs leui de populo israel viginti tria milia hoīm ⁊ hoc est signum ꝙ sunt filij dei qui non

poſſunt ſuſtinere iniuriam dei. Sed illi
nō curant dei iniuriam qui in domibus
ſuis ꝑmittunt deum omnipotētē blaſ/
phemare: ⁊ luſores ludere. ⁊ potatores
inebriari. ⁊ fornicatores luxuriari. ⁊ iſu/
per chorizantes ꝑmittunt chorizare ⁊ ſic
de alijs. Et hoc ideo ꝑmittunt. quia lu
crum tp̄ale inde acquirunt. ⁊ tale lucruꝫ
deo ⁊ ꝓprie ſaluti ꝑponunt. ergo tales ī
hoc oſtendunt ſe eſſe filios diaboli. ⁊ nō
dei. Quis eñ fidelis filius poſſet ſuſtie
re equanimiter iniuriam ſui dilecti p̄ris
quin hoc ꝯtradiceret ⁊ impediret quan
tum poſſet. ſic ſimilit̄ eſt de deo et filijs
dei. ergo iraſci ſuper ꝓpria peccata ⁊ ali
ena peccata. ⁊ vindicare iniuriā dei. ⁊ ꝙ
ipe hō non ꝓficit in bona vita ſicut cete/
ri homīes. talis ira eſt bona ⁊ laudabil̄
⁊ nullum peccatū. Dicit eñ Bonauen/
tura de ordine fratrum minoruꝫ. ꝙ affe/
ctus ire datus eſt homini: vt iraſcat̄ vi/
cijs ⁊ malis ſuggeſtionibus. ſic ꝙ nō pa
tiatur ſe trahi in conſenſu peccati. et vt
vlciſcatur dei iniurias ⁊ trāſgreſſiōes iu
ſticie. Sic legimus ch̄ꝛm iratum fuiſſe
phariſeis: ⁊ alijs non recte agentibꝫ Et
ſimiliter hoc idem legitur de alijs pluri/
bus ſanctis. ⁊ ſic hec ira vocatur zel⁹ iu/
ſticie. Sc̄d̄o eſt quedam ira ſubita. ⁊ ſi/
ne ratione deliberationis que venialis ē
q2 ī aliq̄bꝫ hoībꝫ ignis ire cito accēdit̄ et
cito remittit̄. ⁊ in aliq̄bꝫ tardius accēdi/
tur ⁊ tardius extinguit̄ ⁊ illi peiores ſꝫ
peioribus. vnde Aug⁹. Melior eſt q̄
ꝗ̄uis ira ſepe tēptetur tamen feſtinat ꝙ
ſibi remittat ille: cui ſe feciſſe cognoſcit in
iuriam: ꝗ̄ qui tardius iraſcitur. ⁊ ad ve
niaꝫ petendam tardius inclinatur. Vñ
etiam Hiero. ſup ep̄l'am ad tituꝫ Neqꝫ
vero qui aliq̄ñ iraſcitur iracundus eſt: ſꝫ
ille dicit̄ iracundus qui crebro hac paſ/
ſione ſupatur: Ergo ſi quis ex ſurreptio
ne cōmouebitur. ⁊ ꝗ̄cito ratio hoc ad/
uertit: tūc hoc expellat. ⁊ ſic ſolū peccat
venialiter. Tertio cum quis iraſcitur: ⁊
in modico. ſe vult vindicare ꝗ̄uis etiam
bene poſſꝫ ſe in magno vindicare tñ nol
let facere: tunc talis ira ⁊ cōmotio ꝓpt̄ ꝑ
uitatem vindicte poteſt ſolū eſſe peccatū
veniale: ſicut trahere pueꝝ per crines. et
ſic de alijs. ¶ Quarto cum quis iraſcit̄
in ſeip̄o: ⁊ impatiens efficit̄: ⁊ tamē in̄l
lo vult illam iracundiā vindicare: nec ꝟ/
bo nec facto. Et hoc idem quādoqꝫ cō/
tingit ex naturali cōmotione ꝙ homo ī
ſeip̄o cōmotus eſt. ⁊ tamen illam irā ñ
vult ꝓducere ad effectum. ⁊ ſic talis ira
etiam poteſt eſſe pcc̄m veniale. Itē Caſ
ſiodorus. Venialis ira eſt que non duc̄
ad effectum. ¶ Quinto cuꝫ quis iraſci/
tur cum deliberatione ⁊ cum cōſenſu ra/
tionis: ⁊ in animo cogitat qūo ſe poſſet
vindicare: licet hoc non oſtendat. ⁊ tal̄
ira deliberata eſt peccatum mortale Et
talis ſic iraſcens: reus erit iudicio Vn̄d
Mathei. 5. Om̄is qui iraſcitur fratrī
ſuo reus erit iudicio. Talis enim ad iu/
dicium dei citabatur: ⁊ qualiter illud p̄/
ceptum. Diliges ꝓximum tuū ſicut teip
ſum ſuaueris: requiretur. O qūo tunc
reſpondebit iracūdus homo qui ſepius
⁊ frequēter mala cogitauit aduerſus ꝓ/
ximum. ⁊ deliberato animo affectauit
vindictam ſuper ꝓximo. Et talis ꝗ̄diu
ſic ſtat in tali ira ⁊ rancore quaꝫ gerit in
corde contra ꝓximum: tunc ſemꝑ eſt in
ſtatu damnationis. Vnde ꝓpheta. In
tp̄e vindicte diſperdet te. Item alibi le
gitur ꝑ ꝓpham. Ecc̄i. 28. Qui vindica/
ri vult. a deo inueniet vindictam.
¶ Sexto quādo ira non ſoluꝫ in corde
retinet̄: ſed etiam per ſigna exteriora oñ/
ditur. Signa autem huiuſmodi ſunt il
la. ſcꝫ nō loqui: facieꝫ auertere a ꝓximo
vel eū toruo vultu reſpicere: ⁊ qñ ei obui
are debet: tūc ad aliā plateam vadit vel
oculos inclinat: ne eū reſpiciat ⁊ ſic d̄ ali
is: talis reus erit conſilio. Ergo dicitur
Math. 5. Qui aūt dixerit fratri ſuo ra
cha. Racha ſc̄m Remigium eſt interie/
ctio indignantis. vt cū diceretur a dolē
te heu. ⁊ a cadēte hey. Cōſiliū āt trinitā

eis eſt ꝙ eadem menſura remetietur eis
id eſt ſicut ipi proximis ſuis ſigna ire oſtẽ
derunt: ſic chriſtus ⁊ beata virgo maria
⁊ om̃es ſancti ⁊ om̃es angeli oſtẽdẽt eis
etiam ſigna ire ⁊ indignationis. Chriſtꝰ
oſtẽdet eis iram ſuam: ꝙ nunꝗ̃ eum le-
te videbunt. ⁊ ꝙ nunꝗ̃ miſerabitur eoꝝ
nec liberabit eos a penis: etiam ſi om̃es
ſancti orarent pro eis: Hieremie. 7 No
li orare ꝑ populo hoc: nec aſſumas lau
dem pro eis. id eſt oratõem. quia nõ ex-
audiam te. Signum ire beate marie et
ſanctorum eſt. ꝙ nunꝗ̃ aliquod ſuffra-
gium eis faciunt. Exemplum de diuite
qui petiuit guttam aque: ⁊ non obtinu
it Signum ire ſanctorum angeloꝝ eſt
ꝙ in iudicio exibunt angeli. ⁊ ſeperabũt
malos de medio iuſtorum. ⁊ mittẽt eos
in caminū ignis. ibi erit fletus ⁊ ſtridor
dentium. ¶ Septimo quãdo ira nõ ſo
lum oſtenditur ſignis. ſed etiam exp̃mi
tur verbis malicioſis ⁊ vituperijs. ⁊ talˀ
erit reus gehenne ignis. Unde Math
5. Qui aũt dixerit fratri ſuo fatue: reus
erit gehenne ignis. Circa quod querit
vtrum cõtumelia vel ↄuitium ſit pecca-
catũ mortale. Reſpõdeo ſꝫ tho. ſc̃da ſe.
q. 72 Propriez per ſeytrũꝗ̃ eſt peccatũ
mortale nõ minus ꝗ̃ furtum vel rapina
non em̃ homo minus amat honorẽ ſuũ
ꝗ̃ rem poſſeſſam. Ergo ſicut eſt pecca-
tum mortale furtũ vel rapinã cõmittere
ſic ⁊ ꝓprio ↄuitiũ dicẽ. Differt aũt contu
melia a conuicio ĩ hoc qꝛ per ṽba contu
melioſa rep̃ſentatˀ ꝓprie defectꝰ culpe. ſꝫ
ꝑ ↄuiciũ rep̃ſentatˀ gñalitˀ ꝗcũꝗ̃ defectꝰ
ſiue culpe ſiue pene. Uñ ſi ꝗs alicui di-
cat iniurioſe eũ eſſe cecũ. ↄuiciũ ꝗdẽ dicˀ
ſꝫ nõ ↄtumeliã. Si aũt dicat ꝙ ſit fur: ñ
ſolũ ↄuitiũ: ſꝫ etꝫ ↄtumeliã infert. ſepe tñ
vnũ ꝑ altero ponitˀ. Itē ꝗ̃ritˀ an liceat
cauſa correctionis ↄuitiũ dicere. Reſpõ
deo ſm tho. ſc̃da ſc̃de. q. 72. Sicut lici
tũ eſt aliquẽ ṽberare vlˀ in reb̄ dãnifica
re cauſa diſciplīe: ſic etiaꝫ ꝑt aliꝗs alteri
quem corrigere debet aliquod verbum

conuitioſum dicere Et hoc modo domi
nus vocauit diſcipulos ſuos ſtultos. vt
habetur Luc. vltimo dicens. O ſtulti
⁊ tardi ad credendũ. Et apl's ad Gal.
iij. dicens. O inſenſati galathe. tamen
ſicut dicit beatus Auguſtinus. Niſi ex
magna neceſſitate obiurgatões ſunt ad
hibẽde in quib̄ nõ vt nob. ſꝫ vt dño ſui-
atur inſiſtemꝰ. ſꝫ valde neceſſaria eſt di-
ſcretio vt hõ moderate talib̄ ṽbis vtatˀ
qꝛ poſſet eſſe tã graue ↄuitiũ ꝙ ꝑ ṽbuꝫ
incaute ꝓlatũ auferret honorẽ eiꝰ contra
quẽ ꝓferretˀ: ⁊ tũc poſſet hõ peccaẽ mor
talitˀ: etiã ſi nõ intẽderet dehonoratiõeꝫ
alteriꝰ. Sicut ſi ꝗs incaute alium ex lu-
do ꝑcutiens grauiter lederet ⁊ vulnera-
ret non excuſaretur a pc̃co mortali. ſic ⁊
hic. Itẽ queritˀ vtꝝ hõ cõtumelias ſibi il
latas debeat ſuſtinere. Rñdeo ſm btm̃
Tho. vbi. ſ̃. ſicut in alijs iniurijs: ſic et
in verbis ↄtumelioſis tenemur hr̃e aĩm
p̃paratũ ad tolerãtiã ſi expediens fuerit
Nõnꝗ̃ tñ oportet vt ↄtumeliaꝫ repella-
mus ꝓpter duo. Primo ꝗdem ꝓpter bo
num eius ꝗ ↄtumeliã infert vt videlicet
eiꝰ audaciã rep̃mamꝰ: vt ď cetero talia
nõ attẽptet. Sc̃do ꝓptˀ bonũ multoꝝ ꝗ
rũ ꝓfectꝰ ꝑ ↄtumelias nobis illatas im
peditˀ. Sciendũ aũt ꝙ ſi ille erit reus ge
henne ignis qui dicit fratri ſuo fatue cũ
ↄfundẽdo. ꝗ d tũc reꝰ erit ille ꝗ ďt ꝓximo
ſuo fur. latro. neꝗ̃. adulter. ⁊ h̄ cum cla-
more: vt ab alijs audiatˀ: ⁊ corã eis ſic cõ
fundatˀ. Et iuſticia dei reꝗrit h̄ ꝙ eadẽ
mẽſura remetietˀ eis: ſ. ꝙ ďs obijciet eis
pc̃ca ipoꝝ ↄfundẽdo eos corã ſctis ⁊ an
gelˀ eiꝰ. ſicut ipi ↄfuderũt ꝓximos ſuos
obijciendo eis peccata ⁊ defectus eoꝝ
aĩo ↄfundendi. Silˀr ⁊ maledici ꝗ male
dicũt ꝓximis. videlꝫ vxorib̄ ⁊ filijs ⁊ ali
is hoibus incurrũt maledictõem eternaꝫ
de qua dicitˀ Math. 25. Ite maledicti ĩ
ignẽ eternũ. Octauo cũ hõ extra ꝓcedit
ad factũ ↄtra ꝓximũ. ſicut ꝑcutẽ. vulne-
rare vel occidere: vel minas imponere ↄ̃
deũ ⁊ iuſticiã. ⁊ hoc ẽ valde magnũ pec-

catū. q2 occidere ꝓximū3: ⁊ effundē ſan/
guinem innocentē eſt vnum pccm̄ de q̄
tuor peccatis clamantib9 ad celū Unđ
dixit dn̄s Gen̄. 4. Uox ſanguinis fra/
tris tui abel clamat ad me de terra. male
dicta terra que aperuit os ſuū ⁊ ſuſcepit
ſanguinē fratris tui. ſi terra ē maledicta
que ſanguinē innocentē ſuſcepit. q̄d tūc
de illo erit qui ſanguinē innocētē effun/
dit ꝯtra deum ⁊ iuſticiā. ergo quicunq3
ex vindicta ⁊ iracūdia ledit vel ꝑcutit ꝓ/
ximū vel vulnerat: peccat mortalit̄ toti/
ens quotiens. Circa qđ querit̄ vtꝝ vir
ꝑcutiens vxorem ꝓpriā peccet mortalit̄.
Reſpondeo ſi cauſa correptionis ⁊ mo/
derate hoc fecerit non peccat mortaliter
quia ſuperior habet corripe inferiorem.
Sed vir eſt caput mulieris: ⁊ non econ/
uerſo. Unde Gen̄. 3. dixit dn̄s ad euā.
Sub viri poteſtate eris: ⁊ ipe dn̄abitur
tui. Si aūt ex vindicta ⁊ ira: ⁊ ſine cauſa
eā ledit ⁊ ꝑcutit. peccat grauit̄. Hoc aūt
aduertendū eſt de illis qui cū offenſi fu/
erint ab alijs ſiue in taberna. ſiue alias:
⁊ non pn̄t ſe vindicare in eis: tunc vindi/
ctā talē inferunt ſuis vxorib9 ſine cauſa.
⁊ in hoc grauiter deū offendunt.

¶ Quot ſint filie ire. ⁊ quādo pec/
cata mortalia ſūt. D

SEquitur declarare: quō filie ire
ſint peccata mortalia Circa qđ
ſciendū q᷑ prima filia ē rixa. h̄ ē
audax volūtas vindicādi iniuriam ſua3
⁊ ꝓcedēs ad actū vindicādi. hoc eſt q̄n/
do nocet alteri ex ira: ⁊ h̄ ꝑ opa q̄rendo
vltionē ⁊ impediēdo bonū alteri9 vbicū
q3 pōt: ſiue iuſte ſiue iniuſte. Itē ſ3 her/
mānū de ſchilditz. Rixa p̄t dici ex eo q᷑
eſt iniuſta vindicatio in ꝓximū cū nocu/
mēto corꝑali: qđ videt̄ eē ꝯtra iuſticia3
⁊ pcc̄3 mortale. niſi nocumētū ita parui
momēti eēt q᷑ nō eēt dignū noīe īiuria/
rū. miſtri āt iudicꝫ vl̄ p̄tatis publice ali
quē debite capiēdo vl̄ inuadēdo nō di/
cunt̄ ꝓprie rixari ſ3 iuſticiā exeq̄. Sil'r q̄
ſe defendit cū moderamīe inculpate tu/
tele ſolo aīo repellēdi ⁊ euadendi iniuriā
non aīo iniuriandi etiā ſi aliū ledat: cu3
alias ei9 inuaſionē ſubterfugere nō val3
nō peccat: niſi vl̄ iniuriā faciat. vl̄ mode
ramē inculpate tutele excedat. vbi gr̄a.
iſte videbat̄ ſibi iniuriari q᷑ ꝑcuteret eu3
pugno vl̄ ꝑ ua vga. ⁊ ali9 ecōtra extrahit
gladiū ⁊ ille īt̄fecit inuadētē eū cū vga:
vl̄ alias ḡuit̄ vulnerat. Nota ſ̄m Her.
đ ſchil. Si q̄s h̄ret iuſtā vl̄ legittimam
cām iraſcēdi ꝓ ſe. ita tn̄ q᷑ mot9 ire eēt ni
mis inordīat9 ⁊ nimis vehemēs interi9
⁊ exteri9 tūc credo ſi ꝓcedat ex habitu vi
cioſo: ſ. ex ſupbia vl̄ inuidia vl̄ ira ⁊ inha
bituata voluntate: vbi habit9 ⁊ p̄nc pia
ex quib9 tal' mot9 ꝓcedit ſūt pcc̄a mor/
talia. Credo etiā: q᷑ illa inordinatio ire
ſit pcc̄m mortale. q2 refert̄ in eundē fon
tem viciꝫ vn̄ ꝓcedit. Uel ſi nō ꝓcedat ex
habitu vicioſo: ſ3 ex hoc graue ſcādalu3
ꝯcitet̄. puta q᷑ ille cōtra que3 iraſcit̄ mo/
do inordīato. vel alij audiētes aut vidē
tes ad pcc̄a mortalia impellant̄ ꝑ hoc q᷑
mot9 hui9 ire tā inordinat9 ē. q̄ alias ad
dicta pcc̄a nō mouerent̄. pcc̄m mortale
credo ī dicto mō cōmitti. Si tn̄ tal' mo
tus inordinat9 nō ꝓcederet ex habitu vi
cioſo. nec graue ſcādalū gn̄ar3. ſed ex na
turali cōplexione iraſcētis ꝓueniret. qui
forte multū eēt coleric9 vl̄ debil'. vl̄ infir
mus. poſſet eſſe pcc̄m veniale: niſi tunc
debilitas vl̄ mot9 colere inordinatā ac/
cenſionē ire cauſans ex culpa mortali ꝓ/
ueniret. puta ex nimia ebrietate vl̄ gula
vl̄ aliq̄ h̄moī. Uel ipe mot9 inordīatus
ire ītm̄ iraſcētē inflāmaēt q᷑ a charitate
dei vl̄ ꝓxi excideret. ¶ Scđa filia eſt ti
mor mētis. h̄ ē volūtas vīdicādi fugiēs
aduerſitate3 ꝓpt̄ eſtimatas inimicitias:
ſic q᷑ cogitat ⁊ imaginat̄ quō poſſit alij
nocere: ⁊ eū vincere. ¶ Tercia filia eſt in
dignatio ⁊ ē volūtas ſe vindicās ꝑ ſignū
moleſtie. qđ exterius oſtenditur. ſic q᷑ ex
tra aliū ꝑuipendo in corde ⁊ ꝓ nihilo re/
puto. ⁊ q᷑ me tā dignū reputo: q᷑ merito
nō deberet mihi talia facere. Et hoc ex

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ira ꝓuenit: ⁊ eſt vtiqꝫ ꝑuerſum. Sciēdū
tū ꝙ ſm Hermannū de ſchil. qñ timor
mentis et indignatio tm̄ fiunt ex impe/
tu naturali colerice vel melācolice cōple/
xionis ⁊ non ꝓcedunt vlterius ad extra
poſſunt eſſe pccā venialia. Sed ſi ꝓce/
dunt ex vicioſo habitu ſuperbie vł alte/
rius peccati mortalis vł alias graue ſcā
dalum generaretur poſſunt eſſe pecca/
ta mortalia: E ¶ Quarta eſt cōtu
melia que eſt volūtas vindicans ſe ꝑ ex/
probratōem maloꝝ ꝙ ſcꝫ homo impo/
nit alteri ſcādalum ⁊ malum vt poſſit ſe
vindicare: ⁊ imponit alteri aliqñ falſum
quod vtiqꝫ graue ē. Quia pccm̄ nō di/
mittitur: niſi ſic fama ablata reſtituatur
Sciēdum etiā ſm hermānum de ſchil
ditz. ſi ille q̄ aliū ꝯtumelia afficit vł con
uitiat̄ ꝓfert talia ꝯuitia. ⁊ facit illuſoria
facta. q̄ ſꝫ ſe ſūt iniurioſa aīm ꝓximi cō/
tēpnētia ex eo ꝙ famā vel honorē auferūt
pccm̄ mortale eſt contumelia tal̄. ⁊ mul
to grauius q̄ꝫ furtū vel rapina Si autē
facta vel verba talia ſm ſe nō ſūt vicioſa
nec iniurioſa: ⁊ fiant ex leuitate aī. vł ex
ioco: tūc pñt eſſe pccā venialia. niſi tunc
ex leuitate aī vel ioco ita grauis ꝯtume
lia fieret ꝙ hoīs honorē totalit̄ auferret
ſicut em̄ q̄ ex leuitate animi hoīem gra/
uiter verberaret vel lederet in corꝑe mor
taliter peccaēt: ita nō eſt dubiū q̄n ꝯuit̄
aīm hoīs ꝯturbās honorē eius vł famā
ex leuitate animi auferēdo mortalit̄ pec
caret. Ad cōtumeliā ergo reducūt̄ ma/
ledictio ꝓximi. deriſio: ⁊ oīs cōminatio
⁊ vilipēſio ꝟboꝝ vł factoꝝ. ¶ Quinta fi
lia eſt clamor. que eſt voluntas ſe vindi
cās exaltādo vocem per vituperium ad
aliorū aures ꝑueniens. Clamāt em̄ iſti
iracundi ⁊ furibūdi ex nimia ira: volen/
tes ꝑ hoc confundere ꝓximū: quod gra
ue eſt ⁊ ſcādoloſum ꝙ homo honeſt⁹ de
bet ſe ſic dehoneſtare. ⁊ honorem dimi/
nuere. Sciendū tamē ſm Hermānum
de ſchilditz ꝙ quidam ex natura ſūt cla
moroſi. ⁊ horū clamor poſſet qñqꝫ eē ve/
nialis Si tamē ex vicioſo habitu pecca
ti mortalis ꝓcederet vel grauem occaſi/
onem peccati tribueret vel ꝓberet talis
clamor. vł graue ſcandalū vel atrocē in
iuriam terroris vel vituꝑatōis. nulli du
bium q̄n eſſet peccatum mortale: multo
magꝫ q̄ꝫ ſi diceret fratri ſuo ſine cauſa ra
cha F ¶ Sexta filia ē blaſphemia
q̄ eſt volūtas ſe vindicans ꝑ oꝓprobriū
deo vel ſanctꝫ illatū. Blaſphemare eſt
deo attribuere q̄d ſibi nō eſt ꝓpriū. vł
cū ab eo remouetur quod eſt ſibi ꝓpriuꝫ
Sciēdum ſm Hermānū de ſchilditz:
Blaſphemia eſt grauiſſimum peccatū
mortale. q2 maxime charitati diuine cō
trariat̄: imo videt̄ ponere quoddā odi/
um dei. nec excuſat̄ aliq̄s ꝙ blaſphemi/
am ꝯmittit abſqꝫ deliberatiōe ⁊ ſubita
ira. ſicut nec aliq̄s excuſaret̄ a pctō mor
tali ſi ex ſubito motu ire anͭ plenam delī
beratōem hoīem īterficeret. niſi tunc ho
mo ita ſubito in ꝟba ꝓrūperet: ꝙ nō per
pēderet aliquo mō ꝙ eēnt ꝟba blaſphe
mie anq̄ꝫ ea ꝓtuliſſet. tunc pñt eſſe pecca
tū veniale. Vbi etiā aduertendū eſt ꝙ
blaſphemia pt̄ ꝯmitti nō ſolū ꝟbo: ſꝫ etī
am facto. Nullus em̄ dubitet quī ille q̄
plenum ꝯſenſum habet intriſecus de ꝟ
bis vel fact⁹ blaſphemie ꝯtra dei reue/
rentiam intentādis iam blaſphemet in
corde. Nec dubiū eſſe poteſt q̄n ſicut il/
le q̄ blaſphemat verb̄ diuine reuerentie
derogat: verba mala in deum iaculādo
vel turpia iuramēta in derogatōem di/
uini honoris aſſumēdo: ſic ⁊ multo ma/
gis blaſphemaret q̄ niteret̄ prauis ⁊ ſe/
uis factis diuinā reuerētiam īpugnare
Sicut de q̄dā ribaldo dr̄. q̄ cū turbat⁹
eſſꝫ: eo ꝙ ad taxillos aliquā pecuniā ꝑ/
didiſſet: extracto gladio ſuo ꝓiecit eum
ſurſum in aerē q̄ſi volens ſe de deo vīd̄
care. Et ecce gladius reuerſus eſt cruē/
tat⁹. Et iterū magꝫ blaſphemaret q̄ in
deſpectū diui honoris dei hīmaginē vł
crucifixū lapidaret: vł luto macularꝫ vł
execrabilr̄ ⁊ irreuerēter aliq̄d īordinatū

ſm crucifixo vel diuina imagīe depingēt q̄ q̄ malis verb͛ iacularet͛.

Sequit͛ declaratio illius: quō ſe ira occultat ſub ſpecie virtutum. Circa qđ ſciendū: q̄ illud vitium ſub triplici ſpecie v̄tutū ſe occultat. Primo mō ſub ſpē zeli iuſtitie. Vñ Greg͛ 32. li. moraliū. Plerūq̄ ī vlciſcēdis vicijs crudelitas agit͛ ⁊ iuſticia putat͛: atq̄ īmoderata ira zel⁹ iuſticie ⁊ meritū creditur. Remediū ꝯ hāc occultatōez ire docet Greg⁹. 5. li. moral͛. Et ē h̄ q̄ nunq̄ ſeuiat q̄ diu cōmotio ire mētē occupat ⁊ mētis ipetū anq̄ ad vindictā ꝓperet vincere ſtudeat vt eo fiat iuſtior vltor alien⁹ q̄ liberior exiſtat victor ſu⁹. Quō aūt cognoſci debeat: an ira ex zelo iuſticie. vel ex ipatiētia ꝓcedat. h̄ inde pt̄ cognoſci. q̄ q̄ñ ex zelo rō p̄cedit mētis cognitōem h̄ q̄ſi tranq̄lla manet. qđ p̄z ꝑ caſſiodoꝝ q̄ dī. Sepi⁹ minabamur innoxij. iraſcebamur placati. ⁊ ne factis poſſem⁹ ledē terrorē verbis videbamur igerere. Hoc etiam patet ex eo q̄ in correctiōe ⁊ poſt illum quē quis corrigit: plus diligit. Quorū oppoſitū ꝯtingit in ira q̄ ꝓcedit ex impatientia. Scđo ſe occultat ſub ſpecie charitatis ꝓximi ⁊ vtilitatis eius. q̄ maxime in illis apparet qui dicūt ſe non iraſci ꝓximo: niſi ꝓ tāto q̄ res ꝑ ipm geſta eſt ꝯ ſalutē facientis. Sed in hoc plerūq̄ homines decipiunt͛. q̄ talis indignatio multoties procedit ex odij fomite q̄ ex charitate vel vtilitate ꝓximi credit͛ emanare. Nec mirū ſi in hoc homīes decipiant͛. q̄ ſicut imago in aqua turbida nō apparet: ſic in mente dum ira turbata fuerit veritas nō relucet. Hanc aūt ꝑturbationē mētis callide ꝓcurat inimicus. Quia facit ſicut piſcator aſtutus q̄ ideo turbat aquā: vt piſces facili⁹ capiat. ſic ⁊ ipe turbat oculū rōnis vt hominem poſſit cape laqueis peccatoꝝ. Remedium cōtra hanc occultationez eſt q̄ homo diſcretionis oculo dulciter pēſet ſi ipe hoc ageret qđ in alio reprehendit an ſibi videat͛ q̄ hoc poſſit ſine ſue ſalutis diſpēdio. ⁊ ſi adhuc de tali facto turbet͛ in alio certus ſit q̄ talis turbatio naſcitur ex fomite odij: ⁊ nō ex appetitu ſalutis ꝓximi. Quod viciū potiſſime ex eo curari pōt. q̄ homo ſit ſollicitus de conſciētia ꝓpria: ⁊ non temere iudicet facta alioꝝ. q̄ ſicut dicit Tulli⁹ in li. de tuſculanis queſtionib⁹. Propꝛium eſt ſtulticie vicia cernere aliena ⁊ ſic obliuiſci propria. Sed hec ſtulticia ex curioſitate naſcitur. q̄ ſicut Aug⁹. dicit. x. ꝯfeſſionū. Curioſuz eſt genus humanū ad cognoſcendā vitā alienā. ⁊ deſidioſum ad cognoſcendā ꝓpriaz. Tales rephēdit dñs Luc. viij. Quid vides feſtucā in oculo fratris tui. ⁊ trabē in oculo tuo nō ꝯſideras. Et ab illo defectu multū retrahere debet. qđ legit͛ de ſancto Johe elemoſynario q̄ hanc ꝯditōem habuit q̄ nunq̄ aliquē ꝓ ſuis defectib⁹ iudicauit. ſꝫ potius alios iudicātes rephendit dicēs: peccatis. Primo ꝯtra mādatū xp̄i dicētis. Nolite iudicare vt nō iu. Scđo. q̄ neſcitis q̄lis modo ſit quē antea peccare ſciuiſtis. ¶ Tertio ira ſe occultat ſub colore māſuetudinis ⁊ patiētie. qđ in illis maxīe cōtingit q̄ ſe grauius vlciſcunt͛ tacendo ⁊ nihil loquēdo. q̄ delectant͛ forte ex hoc. vel itendūt magis animū ꝓximi cōmouere. vel intendūt ſibi vtilez veritatem ſubtrahere. vel vindicte tp̄s et locū expectare. vt ex hoc ꝓximo grau⁹ poſſint inferre nocumentū. Primū ē malum. ſcđm deterius. tertium peſſimum eſt. Remedium ꝯtra hanc occultatōez eſt q̄ homo diligenter caueat ne taceat rōne indignatōis. vel etiā prouocatōis ſed taceat ſolū rōne māſuetudinis. Itē intendat ne ex tali taciturnitate ꝓxim⁹ magis ꝯmoueat͛. ⁊ conſideret vtrū poſſit aīm proximi magis lenire tacēdo: tūc expectet quouſq̄ tam ipe q̄ ille ad manſuetudinem redeant. Si vero poteſt eū lenire loquēdo. tūc cum charitate ⁊ modo dulciori quo poteſt mentem ſuā ſibi

inſinuet. dicēdo ſibi. Hoc mihi videtur
ad ſalutem tuā ⁊ ad bonū tuū ꝑtinere. ꝑ
cas mihi quia pro melioratione tua feci
eo ꝙ ſalutem tuam deſidero ſinceriꝰ tan
ꝗ̄ propriam

S Equitur de remedijs cōtra iram
ꝓpriam. Quoꝝ pͥmum eſt conſi
deratio dn̄ice paſſionis xp̄i. vn̄
Greg⁹. Si paſſio dn̄i ad memoriā re
uocetur. nihil adeo durum qđ nō equo
animo toleretur. quod remedium in libro
Numeri. c. xxi. nobis inſinuatū eſt vbi
legitur ꝙ filij iſrahel reſpiciētes ſerpentem
eneū a morſu ſerpentū ignitoꝝ ſanabā
tur. vnus de ſerpentibꝰ ignitis eſt ira. a
qua quis ſanatur ſi diligenter attendit
qđ chriſtus in cruce ꝓ eo ſuſtinuit. Tūc
enī patiēter ſuſtinebit q̄cquid oportebit
eum ꝓ amore chriſti pati. Quia cū xp̄s
malediceretur nō maledicebat. ⁊ cum ma
le tractaretur nō aperuit os ſuum. Vn̄
ad illud exemplū noſtris cordibus impͥ
mendum hortatur ſponſus in canticis.
Pone me ſicut ſignaculum ſuꝑ cor tuū
quia reuera q̄cunqꝫ illud ſignaculum et
exemplar patientie cordi ſuo ꝑfecte im
p̄ſſerit: oēm ire impetum faciliꝰ edoma
bit. ¶ Scđm remedium contra irā ꝓ
priam eſt ſilentium. Vn̄ ſuꝑ illud ꝓuer.
xij. Fatuus ſtatim vindicat iram ſuam
Dicit glo. Natura ire eſt vt ꝓlata ma
gis ferueat. occultata lāgueſcat. Et ꝓ
uerb. xvi. Qui iponit ſtulto ſilētiū iras
mitigat. Stultꝰ eſt hō ſuꝑbus. p̄cipue
ſi iracūdus ſit homo ille. Ad illud ſcđm
remediū videtur ꝑtinere illud p̄s. Poſui
cuſtodiam ori meo cū ↄſiſteret pctōr ad
uerſum me ¶ Tertiū remediū eſt ↄſide
rare vtilitatē quā hꝫ tribulatio q̄ tolera
tur patiēter tā in p̄nti ꝗ̄ in futuro Hāc
vtilitatem inſinuat nobis Dauid cū dr̄
de ꝑſecutoribꝰ. Circundederūt me ſicut
apes Apes aculeo pungūt. ſed ex alia ꝑ
te mel tribuūt. Sic ꝑſecutores vtiqꝫ pū
gunt cū tribulatōem inferūt. tn̄ amandi
ſunt. qꝛ mel celeſtis dulcedinis quodā

modo ↄferunt. materiā enī corone eter
ne hoi miſtrant. Vn̄ p̄s. Suꝑ dorſū
meū fabricauerunt pctōres. ſ. coronam
vite eterne ¶ Quartū remediū eſt ꝓprio
rum defectuū ↄſideratio Faciliꝰ enī ſup
portat aliq̄s defectus alioꝝ: qn̄ ipſe de
fectus ſuos ↄgnoſcit: q̄s oportꝫ ab alijs
ſupportari. vn̄ Salomō ꝓuer. xix. Hō
indigēs miſericors eſt ¶ Quintū reme
dium ire eſt ꝙ iracūdus ↄſideret ꝙ non
p̄t nocere alij: niſi ip̄e ſibi antea maximū
nocumentū inferat. ſcꝫ aīam ꝓpriam oc
cidendo. Quia qn̄ iracūdus vult ledere
ꝓximum in rebꝰ vel in fama vel in corꝑe
hoc nō poteſt ꝑficere niſi oporteat eū an
tea aīam ſuā ꝓpriā mortificare.

S Equitur de tribꝰ remedijs contra
iram alienam Primū eſt mollis
reſpōſio. vn̄ Salomō ꝓuer. xv.
Mollis reſponſio frangit iram. ſermo
durus ſuſcitat furorem. hō iratus eſt ol
la bulliēs Prouer. xv. Os fatuoꝝ ebul
lit ſtulticiam Ideo aqua frigida mollis
r̄n̄ſionis fundenda eſt. Eccl. xviij. Nō
ne ardorē refrigerabit ros. Dulce v̄bū
ē velut ros refrigerās ardorē ire ¶ Se
cūdum remediū contra alienā iram eſt
ſilētium. vn̄ Salomon ꝓuer. xxvi. Cū
defecerint ligna extinguetur ignis. velut
ligna ſe habent verba q̄ reſpondentur ho
mini iracundo vnde ignis ire nutritur. vn̄
Eccl. viij. Ne litiges cū hoīe linguato
et ne ſtruas ligna in ignem ipſius. Se
curius enī eēt etiā omino recedē ab ira
to. ſicut aliq̄s recedit ab igne q̄ nō vult
ↄburi. nec caleſieri ab eo Vn̄ ad Rho.
xij. Nō voſmetipos defendētes chariſſi
mi. ſꝫ date locū ire. ¶ Tertium remedi
um eſt ↄtra iram alienam bn̄facere hoī
irato. Vn̄ ꝓuer. xxv. Si eſurierit ini
micus tuꝰ: ciba illū. ſi ſitierit potū ei da.
et ↄgregabis carbones ignitos ſuꝑ ca
put eius. Bn̄ficia que inimico exhiben
tur ſunt velut prune accendentes inimi
cos eorū ad amorē. Vn̄ exemplū legitur
de hoc in vitaſpatrum. ꝙ quidam ſenex

vnum reme-
dium contra
iram est silentium
2 remedium
est mollis resp-
onsio.
3 remedium
contra iram
benefacere
irato

habuit insidiātem ſibi: ⁊ ille pparauit ci
baria ⁊ portauit ad eū. ⁊ ſic ꝓpter bene/
ficia ſibi ab eo exhibita recōciliat⁹ eſt ei

## De accidia.

Accidia ſm̄ Hugonē li. ij. de
ſacramentis ſic diffinit̃. Acci
dia eſt tediū ⁊ amaritudo ani
mi iordinata: qua iocūditas
ſpūalis extinguitur: ⁊ quodam deſpera
tōis pncipio mēs in ſemetipam ſubuer
titur. Sed Bern̄. dicit ꝙ accidia eſt q̄/
dam animi torpor quo q̄s negligit aliq̄
bona īchoare aut faſtidit pficere. Sciē
dum ꝙ accidia eſt peccatum graue Pri
mo q: multum diſplicet deo ꝙ homo ē
piger ⁊ tardus ad bonū. ſicut pꝫ ex mul
tis locis ſacre ſcripture. Et pmo ex illo
ꝟbo Apoc. iij. Utinā frigid⁹ eſſes aut
calidus. ſꝫ q: tepidus es ⁊ nō calid⁹ ne/
ꝗꝫ frigidus incipiam te euomere ex ore
meo Calidus eſt q̄ feruens eſt ad bonū
frigidus eſt q̄ ſimpl'r deſiſtit a bono Te
pidus ꝟo q̄ medio modo ſe habet. Et
dicit glo. interli. ꝙ maior ſpes eſt de fri/
gidis ꝗꝫ de tepidis. Cuius rei hec ē cā
q: tepidi quandā ſecuritatē accipiūt de
hoc ꝙ aliq̄d boni agūt. ⁊ ideo ſe nō cor/
rigūt. Sꝫ frigidi id ē pctōres ſe eſſe ma/
los ꝯgnoſcūt. ideo citius ꝯuertūtur Te
pidus de ore dei euomit̃ qn̄ in deterio/
ra pcipitat̃. vel quando impenitēs mo/
rit̃. ⁊ a ꝯſortio ſanctorū remouebit̃. Qꝫ
etiā accidia deo multū diſpliceat pt ite/
rum oſtendi p hoc qđ dr̄ Luce. xv. vbi
ſic habet̃. Dico vob ꝙ ita gaudiū eſt ā.
d. ſup vno p. p. agente ꝗꝫ ſup nonagita
noue iuſtꝭ q̄ nō in. pe. ⁊c̄ Ibi dn̄s feruē
tem pctōrem poſt conuerſionē nonagin
tanouē pponit. ſicut dux ī ꝓl'o plus di
ligit vnū militem q̄ poſt fugaꝫ reuerſus
hoſtem fortiter pmit. ꝗꝫ eum q̄ nūꝗꝫ fu/
git. nec vnꝗꝫ fortiter egit Plus amatur
ager q̄ poſt ſpinas ⁊ tribulos fruct⁹ vbe
res reddit: ꝗꝫ q̄ ſpinas ⁊ tribulos nunꝗꝫ
habuit ⁊ ſemp ſteril' extitit. Item pt ad
duci qđ legit̃ Luce. xiij. de ficulnea fru/
ctum non faciente. vbi dr̄. Succidite il
lam: vt q̄d terram occupat Et quod dr̄
Math. xxv. Seruum inutilem eijcite in
tenebras exteriores. Ex q̄bus patꝫ q̄n/
tum diſpliceat deo accidia. Secūdo ac
cidia multum diſplicet deo. q: accidio/
ſus magꝭ eſt deo inobediēs ꝗꝫ creature
irrōnales. cum plus teneatur deo ꝓpter
plura bn̄ficia que accepit a deo pre alijs
creaturꝭ. Exemplum de ſole. Poſuit ei
deus pceptum ſoli vt ſingul' diebus ve
niat ab oriente in occidentem. et ſingul'
noctibus reuertatur in orientem. nō pi/
gritatur nec de die nec de nocte nec eſta
te nec hyeme īplere illud preceptum. et
quātūcunꝗꝫ laborat in vna die: tamen
ſummo mane orit̃ ſeq̄nti die. ⁊ tamē nō
expectat talem remuneratōem laboris
ſui vel talē penam negligentie ſue qualē
homo. Ad hoc videtur habuiſſe reſpec
tum Aug⁹. cum dixit Indecens ē xpia
no ſi radius ſol' eū in lecto inueniat Poſ/
ſet eñ dicere ſol ſi poteſtatem haberꝫ lo
quendi. Amplius laboraui heri ꝗꝫ tu.
et tamē ego ſurrexi ⁊ tu adhuc dormis.
Poſſumus etiā accipere exemplum ad
deteſtatōnem huius peccati ab eis q̄ ex
terra naſcunt̃. Uidemus eñ herbas et
arbores: que cum minimum habeāt initi
um in creſcendo ad magnam quātitatē
peruenire. Et tali exemplo vtitur Sa/
lomon. puer. vi. dicens. Uade ad for/
micam o piger ⁊ ꝯſidera vias eius ⁊ di/
ſce ſapiētiam. q̄ cum nō habeat ducem
nec pceptorꝫ nec pricipem: parat ī eſta
te cibum vt in hyeme comedat. Poteſt
erubeſcere piger homo ꝙ animal tam p
uum in futurum ſibi prouidet. ⁊ ipe vſū
rōnis habens non vult ſibi prouidere.
de futuro. Item videmus aquā ſemp
deorſum currere niſi impediatur. ⁊ ſic d
omnibus creaturꝭ ⁊ aīalibus. Un̄ Are
ſto. li. xi. aīalium. Nullum ens naturali
ter eſt ociosum. vn̄ in omnibus aīalib⁹